

19.3.2024

---

§ 11

Utlåtande till fostrans- och utbildningsnämnden om en framställning till ändring av förvaltningsstadgan i fråga om morgon- och eftermiddagsverksamhet samt hobbyverksamhet för skolelever

Beslut

Nationalspråksnämnden gav fostrans- och utbildningsnämnden följande utlåtande.

Nationalspråksnämnden förstår de fördelar med centralisering som presenteras i framställningen i syfte att hantera det växande antalet elever som deltar i verksamheten och betjäna språkgrupperna likvärdigt. En tvåspråkig tjänst kan erbjuda ett enhetligt och effektivt sätt att ordna tjänsterna för båda språkgrupperna.

Enligt 30 §:n 4 mom. i kommunallagen ska det i en tvåspråkig kommun för undervisningsförvaltningen tillsättas ett organ för vardera språkgruppen eller ett gemensamt organ med särskilda sektioner för vardera språkgruppen. Även om föreskrifterna i lagen avser kommunens organ och inte organiseringen eller styrningen av tjänster, innehåller lagens andemening en tanke om att språkgrupperna är autonoma i förhållande till varandra.

Nämnden konstaterar att ändringen medför en risk för att den svenska servicen försvagas om den ordnas tillsammans med tjänsterna för den betydligt större finska språkgruppen utan att man omsorgsfullt sörjer för den i tillräcklig utsträckning. Dessutom innebär ändringen en risk för att den svenska språkgruppens autonomi försvagas.

Vid verkställigheten och tillämpningen av ändringen bör staden se till att ledningen och resursfördelningen inom de svenskspråkiga tjänsterna ordnas på ett ändamålsenligt sätt och med beaktande av språkgruppens autonomi. Samtidigt bör man skapa fungerande, officiella strukturer för samarbetet med den svenska servicehelheten. Vid inrättandet av anställningen som svensk planerare bör förutsättas utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i svenska och goda muntliga och skriftliga kunskaper i finska.

Inga ändringar föreslås i befogenheterna för organen för de olika språkgrupperna, vilket är bra med tanke på språkgruppernas autonomi. Fostrans- och utbildningsnämndens finska sektion och svenska sektion beslutar även i fortsättningen om godkännande av en verksamhetsplan för morgon- och eftermiddagsverksamheten och om antagning och placering i fråga om morgon- och eftermiddagsverksamhet. Även om en tvåspråkig tjänst placeras under den finskspråkiga servicehelheten för grundläggande utbildning ska de

19.3.2024

---

riktlinjer som utfärdats av nämndens svenska sektion följas noggrant i fråga om de svenskspråkiga tjänsterna.

Nationalspråksnämnden justerade protokollet vad detta ärende beträffar under sammanträdet.

Föredragande

chef för förvaltningsförfarande
Antti Peltonen

Upplysningar

Antti Peltonen, chef för förvaltningsförfarande, tfn 310 36018
antti.peltonen@hel.fi

Bilagor

1 Powerpoint-presentation

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

19.3.2024

---

§ 11

Lausunto kasvatus- ja koulutuslautakunnalle esityksestä hallintosäännön muuttamiseksi koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä harrastustoiminnan palvelujen osalta

Päätös

Kansalliskielilautakunta antoi kasvatus- ja koulutuslautakunnalle seuraavan lausunnon.

Kansalliskielilautakunta ymmärtää esitetyt keskittämisen hyödyt, joilla pyritään kasvavien asiakasmäärien tehokkaaseen hallintaan ja molempien kieliryhmien yhtäläiseen palvelemiseen. Kaksikielinen palvelu voi tarjota yhtenäisen ja tehokkaan tavan molempien kieliryhmien palvelujen järjestämiseen.

Kuntalain (410/2015) 30 §:n 4 momentin mukaan kaksikielisessä kunnassa asetetaan opetustoimen hallintoon erillinen toimielin kumpaakin kieliryhmää varten taikka yhteinen toimielin, joka jakautuu kieliryhmiä varten jaostoihin. Vaikka laissa säädetäänkin vain toimielimistä, eikä palvelujen järjestämisen tavoista tai niiden ohjaamisesta, sisältyy lainkohtaan ajatus kieliryhmien autonomiasta suhteessa toisiinsa.

Lautakunta toteaa, että muutokseen sisältyy riski ruotsinkielisten palvelujen heikkenemisestä, jos niiden hoitamiseen asiakasmääriltään huomattavasti suuremman kieliryhmän palvelujen joukossa ei kiinnitetä huolellisesti ja riittävästi huomiota. Lisäksi muutokseen sisältyy riski ruotsinkielisen kieliryhmän autonomian heikkenemisestä.

Muutoksen täytäntöönpanossa ja sen mukaisessa toiminnassa tulee huolehtia, että ruotsinkielisten palveluiden johtamisesta ja resursoinnista huolehditaan asianmukaisesti ja kieliryhmän autonomia huomioon ottaen. Yhteistyölle ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden kanssa on luotava toimivat, viralliset rakenteet. Ruotsinkielisen suunnittelijan tehtävän täytössä tulee edellyttää ruotsin kielen erinomaista ja suomen kielen hyvää suullista ja kirjallista taitoa.

Kieliryhmien mukaisten toimielinten toimivaltaan ei esitetä muutosta, mikä on hyvä kieliryhmien autonomian näkökulmasta. Jatkossakin jaoston toimivaltaan kuuluu aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman hyväksyminen sekä aamu- ja iltapäivätoimintaan ottamisen ja sijoittamisen perusteista päättäminen. Vaikka kaksikielinen palvelu sijoitettaisiinkin suomenkieliseen perusopetuksen palvelukokonaisuuteen, tulee ruotsinkielisen jaoston antamia linjauksia huolellisesti noudattaa ruotsinkielisissä palveluissa.

19.3.2024

Kansalliskielilautakunta päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän kohdan osalta kokouksessa.

Esittelijä

hallintomenettelypäällikkö
Antti Peltonen

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintomenettelypäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen@hel.fi

Liitteet

1 Powerpoint-esitys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukiello, valmistelu tai täytäntöönpano